

Digitale informatiebijeenkomst - gemaal en boezemkanaal Hardinxveld-Giessendam

Datum: 15 november 2021 – van 19:30-21.00 uur

Aanwezig waterschap: Allard Koopal, Berthe Brouwer, Maaïke Rimmelzwaan, Arjen de Gelder, Sander Moerland, Roos Ottink, Anita van Elteren en Richard van Doorn.

Welkom

Allard Koopal, omgevingsmanager, heet iedereen van harte welkom en merkt op dat hij het jammer vindt dat we elkaar toch niet fysiek kunnen ontmoeten. De bijeenkomst is op het laatst gewijzigd naar online in verband met verwachte aankondigingen rondom corona. Hij licht het doel van de bijeenkomst toe, deze informatie staat ook op de eerste sheet van de presentatie.

Na de plenaire presentatie zijn de volgende vragen aan bod gekomen:

De Kanaaldijk is erg smal voor het vrachtverkeer? De dijk kan daar ook niet zomaar verbreed worden.

Antwoord: het is inderdaad krap en er is slecht zicht, maar er zal niet veel vrachtverkeer zijn. Er speelt ook de ontwikkeling van een snelfietsroute van Sliedrecht naar Gorinchem. Mogelijk gaat de situatie voor fietsers hier dus wijzigen. Daarnaast moeten natuurlijk de huidige woningen en gronden bereikbaar blijven. In de vervolgfase gaan we hier nader naar kijken.

Bij de variant kort (gemaal) wordt er gesproken over de Waaiersluis. Ik woon daar en ik ben er niet mee bekend dat daar een Waaiersluis is.

Antwoord: Voor de tweede wereldoorlog, toen het Kolffgemaal gebouwd is, lag er een zogenoemde waaiersluis. De vloer en de muren van deze sluis zitten nog in de ondergrond naast de brugwachterswoning. Bij zowel variant kort als lang zullen de perskokers van het gemaal door de oude waaiersluis heen moeten.

Voor wat betreft het prijsverschil van 2 M, zijn daarin de kosten meegenomen van de vistrappen?

Antwoord: Er is een bepaald bedrag opgenomen voor een voorziening die vismigratiemogelijk maakt. Of op deze locatie of elders in het gebied, bijvoorbeeld in de toekomst in Groot-Amers. Het hoeft niet persé een vistrap te zijn, kan ook iets anders worden.

Jullie willen graag de reacties weten van de burgers maar wat doen jullie er daadwerkelijk mee? Met draagvlak wordt niet veel mee gedaan.

Antwoord: de reacties van bewoners geven we mee aan het bestuur. Een veelgehoorde reactie is, is dat men niet een boezem in zijn of haar achtertuin wil. Volstrekt begrijpelijk. Bij elk alternatief raken we mensen, het is onmogelijk om dit te voorkomen. Over de inpassing nemen we wel duidelijk de wensen mee en we denken er ook in mee. Soms verliezen mensen (een deel van) hun grond en daarvoor in de plaats proberen we gronden te ruilen. Met als doel dat mensen hun grondpositie behouden. Op die manier proberen we zeker wel aan wensen tegemoet te komen. Het is alleen erg lastig om aan alle wensen tegemoet te komen.

Hoe lang/ hoeveel strekkende meter wordt de persleiding bij gemaal lang?

Antwoord: een schatting zou zijn ca. 180 meter.

Bij tracé B staat beslag op waardevol landschap. Maar dit tracé heeft het minste beslag van alle tracés. Waarom wordt dat niet genoemd en waar kunnen we zien dat dit wordt meegewogen?

Antwoord: dat tracé is maar iets korter dan variant A. Het doorsnijdt wel een gedeelte van het natuurgebied en een landschappelijk waardevolle structuur dus daarom wordt het als negatief beoordeeld.

Als er toch zo'n groot plan wordt uitgevoerd, kan dan niet gelijk de verbreding van de brug over het kanaal van de Rivierdijk worden meegenomen? Want deze is gevaarlijk smal.

Antwoord: Het waterschap is eigenaar van de brug en de gemeente is wegbeheerder van de brug. Het is onder de aandacht gebracht bij onze collega's en bij die van de gemeente. Wij raken die brug niet met het project, we gaan erlangs. Daarom zit het niet in de scope. Het is een veel gehoord geluid, de brug is te smal inderdaad. Het is meer een verkeerskundig vraagstuk en dat is aan de wegbeheerders. We zullen het nogmaals onder de aandacht brengen.

Bij de uitgangspunten staat: 2 ruimtes in lintbebouwing Parallelweg. Het is toch juist een kenmerk van lintbebouwing dat het een groot lint van huizen is? Dat heeft juist zijn schoonheid langs de Rivierdijk, maar ook langs de Parallelweg. Waarom zou je de lintbebouwing dan willen splitsen in 2 ruimtes?

Antwoord: met het uitgangspunt wordt bedoeld dat er twee locaties zijn waar openingen in het lint zijn en we de Parallelweg kunnen kruisen zonder woningen te hoeven slopen. Waardevol aan de lintbebouwing langs de Parallelweg is juist dat er ook doorzichten zijn op het achterland van de Parallelweg. Een nieuwe boezem behoudt de open ruimte en doorzichten op het achterland.

Na het plenaire gedeelte zijn er drie deelsessies geweest waar deelnemers konden aansluiten:

- Deelgebied noord: Giessen-spoorlijn
- Deelgebied midden: Parallelweg – A15
- Deelgebied zuid: A15 – Merwede

Gestelde vragen tijdens de deelsessie noord (Giessen-spoorlijn)

De bruggen die over het pelgrimspad moeten komen zijn nodig bij alternatief A maar ook bij alternatief C. Kun je iets meer zeggen over de ideeën voor de brug? Hij wil het zo laag mogelijk zodat we zo min mogelijk pleziervaart in de richting van het nieuwe boezemkanaal krijgen.

Antwoord: De ontwerpidéeën over een brug staan nog in de kinderschoenen. Door de huurders is in een eerdere sessie wel aangegeven dat de brug een bepaalde hoogte moet hebben om bij de nieuwe (huur)percelen te kunnen komen met een boot. Het is ook weleens genoemd of het überhaupt een brug moet worden, misschien kan het ook een trekpontje worden. In de begroting is het waterschap uitgegaan van een brug maar er is nog geen ontwerp om daar invulling aan te geven.

Het is in de nieuwe situatie niet mogelijk om verder te varen of te zwemmen tot de nieuwe spoorbrug. Er is nauwelijks ruimte om er onderdoor te gaan. Bij de A-variant is een mogelijkheid om de bestaande boezemlandjes die daar nu verhuurd worden te verplaatsen (compenseren) aan de oostzijde van het nieuwe boezemkanaal. En dan is wel de vraag, kunnen ze dan nog wel met hun bootjes bij de percelen

komen? Als dat niet het geval hoeft te zijn, dan kan de nieuwe brug mogelijk al het nieuwe boezemkanaal afsnijden. De brug is dan een natuurlijke barrière. Deze keuzes zijn echter nog niet gemaakt. Dit gaan we verder uitwerken in de volgende fase.

Ten westen van het nieuwe boezemkanaal en ten noorden van de Parallelweg is het huidige watersysteem verbonden met het watersysteem langs de Parallelweg. Dit is een vrij groot gebied met water. Wordt dat straks helemaal afgesloten? Komt er een doorgang of hoe moet ik me dat voorstellen?

Antwoord: de bestaande molensloot (op de kaart die dikke lijn aan de westzijde) blijft in takt. Deze blijft dus verbonden met het watersysteem aan de zuidzijde van de Parallelweg. Aan deze zijde komt nog een nieuw poldergemaal. Dit poldergemaal zet het water dan weer op de nieuwe boezem. Hiermee kunnen we het polderwatersysteem op het gewenste peil houden. Dit geldt ook voor de oostzijde van het nieuwe boezemkanaal

Er wordt door het waterschap aangegeven een nieuw boezemkanaal te maken en terloops wordt er aangegeven dat er geen wensen zijn voor het ontwikkelen van het gebied. Een stukje visie over de inpassing van het kanaal met het gebied zou een soort wisselgeld voor de aanleg van het boezemkanaal zijn. Dat het waterschap zich hard maakt om er een meerwaarde van te maken zou mooi zijn. Dat mist de inspreker in het verhaal. Als voorbeeld wordt het aanbrengen van een riolering genoemd, het plaatsen van tiny houses en het toestaan van permanente bewoning.

Antwoord: er is een Ruimtelijke Inpassingsvisie gemaakt door het waterschap in samenwerking met de gemeente. Deze inpassingsvisie is besproken en vastgesteld door de gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam. Ruimtelijke ordening is een taak van de gemeente. Dat gaat veel verder dan onze bevoegdheid voor het nieuwe gemaal en de nieuwe boezem met natuurvriendelijke oever. We hebben juist de keuze gemaakt om de landschappelijke-, natuur- en cultuurhistorische kwaliteit zo min mogelijk aan te tasten. En deze variant biedt nog mogelijkheden voor ontwikkelingen die de gemeente wil doen. Er wordt wel degelijk rekening mee gehouden. Er is een aantal meekoppelkansen in beeld zoals een rondje Hardinxveld dat verder wordt uitgewerkt. We zullen de riolering en tiny houses en permanente bewoning onder de aandacht van de gemeente brengen.

De bewoner meldt dat er wel ontwikkelingen lopen over tiny houses en tijdelijke huizen. Het zou mooi zijn als de gemeente dit ook meeneemt. Hij snapt dat het waterschap er weinig bevoegdheden voor heeft. De gemeente wil weinig tot niks, maar er ligt nog een opgave voor de gemeente om woningen te bouwen.

Voor de huurders van de dagrecreatiepercelen langs de Giessen zijn we met de gemeente in gesprek om een nieuwe bestemming langs het nieuwe kanaal te zoeken. We bekijken ook of er andere compensatiemogelijkheden zijn langs de Giessen.

Geldt compensatie ook voor de eigenaren?

Antwoord: we gaan kijken wat de mogelijkheden zijn. Het is een puzzel die we met de gemeente samen gaan doen. Samen met de gemeente wordt er gezocht naar compensatie voor dagrecreatiepercelen. In eerste instantie langs het nieuwe boezemkanaal. Daarnaast kijken we ook naar mogelijkheden langs de Giessen tot aan Hardinxveld. Het gaat dan om bestaande recreatiepercelen. Er zijn ook percelen met een natuur- of agrarische bestemming, maar die heb je niet zomaar omgevormd.

Een aantal maanden geleden heeft Allard gezegd dat er compensatie voor de getroffen bewoners langs de Parallelweg wordt gezocht. Hiervoor werd een optie langs de Neerpolderseweg geopperd. Is daar iets meer over bekend?

Antwoord: dit is grondgebied van de gemeente Molenlanden en hier hebben we met de gemeente Molenlanden, Hardinxveld-Giessendam en de provincie Zuid-Holland over gesproken. De conclusie is dat dit gebied zijn bestaande openheid moet blijven behouden. Daarnaast is er in het huidige beleid

geen optie om woningen te verplaatsen naar de Neerpolderseweg en daar iets nieuws te creëren. De woningen aan de Parallelweg worden behouden. Vooralsnog zijn aan de Neerpolderseweg nog geen opties om extra woningen toe te voegen.

Bewoner is verbaasd dat bij zo'n grote ruimtelijke inpassing er weinig mogelijkheden zijn voor kleine ingrepen, maar met dit plan kan opeens alles. Als je echt draagvlak wilt krijgen bij de gebruikers dan mag er wel iets meer worden gedaan bij de ontwikkeling. Anders wordt het een harde strijd. Er liggen voorstellen/aanvragen bij het waterschap en bij de gemeente. Maar daar wordt ook nee geroepen. Dit voelt als ongelijkheid.

Antwoord: voor meekoppelkansen en kleine ingrepen heb je wel concrete voorstellen nodig van bewoners en/of gemeente. De vraag over riolering maken we bespreekbaar met de gemeente Hardinxveld-Giessendam. De vraag om tiny houses hadden we nog niet gehoord maar deze zullen we bespreekbaar maken.

Verlegging van sloten in het gebied waardoor betere ontsluitingen ontstaan. Er liggen veel doodlopende watergangen. Er liggen voorstellen van bewoners/eigenaren om daar doorgaande sloten te maken om betere ontsluitingen te maken, maar dan wordt er door de vergunningverleners bij het waterschap 'nee' geroepen. Het gaat dan met name over het gebied tussen de Parallelweg en de Giessen in.

Antwoord: deze vraag is bij onze projectmedewerkers niet bekend. Wellicht kunt u in een persoonlijk gesprek op bijvoorbeeld 24 of 29 november in De Parel een afspraak met ons maken om de vraag concreet te krijgen. Wellicht zijn er bij de uitvoering van het project kansen om aanpassingen in het watersysteem mee te nemen.

Als jullie met het graven gaan beginnen, wordt de Giessen dan ook uitgebaggerd?

Antwoord: ja, het is nodig om vanaf Giessenburg tot aan het nieuwe kanaal te baggeren om het op diepte te brengen. Bij de bocht Giessen-Oudekerk gaan we met damwanden de Giessen breder maken.

Kunnen wij als bewoners van de Bilderhof ook in gesprek over het baggeren? Wij hebben eveneens watergangen die dicht geslibd zijn maar we kunnen nergens heen met die bagger.

Antwoord: op 24 of 29 november organiseren we tafelgesprekken bij De Parel. Dit soort gesprekken kunnen we dan voeren. Bewoonster zal een mail sturen naar A5H@wsrl.nl.

Bewoner heeft de voorkeur voor tracé C. Dit tracé raakt bij de instroom bij de Giessen minder belanghebbenden langs de Giessen dan tracé A en B.

Bij de beoordeling van de alternatieven is dit ook beschouwd; bij tracé A en B zullen dagrecreatiepercelen die zeer actief worden gebruikt moeten verdwijnen. Bij tracé C is dit gebruik minder intensief.

Gestelde vragen tijdens de deelsessie midden (Parallelweg – A15)

Kunt u iets vertellen over de sifon die onder de snelweg A15 doorgaat?

Antwoord: een sifon is een bijzonder type duiker waarmee een doorgaande verbinding wordt gerealiseerd tussen de boezem die aan beide zijden van de A15 wordt gegraven. Kenmerkend voor een sifon is de U-vorm. De sifon gaat recht naar beneden tot een bepaalde diepte, loopt bijna horizontaal onder de A15 door, om vervolgens weer recht omhoog te komen. De sifon, bestaande uit 4 grote betonnen kokers van in totaal 35 meter breed en 4 meter diep, is helemaal gevuld met water. Het

niveaunderschil tussen het boezemwater en het wegdek van de A15 is klein. Daarom zou er bij het toepassen van bijvoorbeeld een brugconstructie een kostbare verhoging van de A15 nodig zijn. Een sifon heeft het voordeel dat een verhoging van de A15 niet nodig is. Daarom heeft een sifon de voorkeur.

Is er rekening mee gehouden dat er door verkeershinder op de A15 sluipverkeer ontstaat over bijvoorbeeld de Rivierdijk? E.e.a. als gevolg van de aanleg van de sifon.

Antwoord: Rijkswaterstaat stelt de eis dat er tijdens de aanleg van de sifon een 2x2 rijbaan aanwezig blijft met flauwe bochten waarbij er 90 km/uur gereden kan worden. Dit met als doel om de verkeershinder op de A15, en het ontstaan van sluipverkeer, zo beperkt mogelijk te houden. Dit betekent dat de A15 bij en in de buurt van de sifon tijdelijk wordt verlegd. Mogelijk kan deze verlegging gebruikt worden of onderdeel uit gaan maken van de eventuele verbreding van de A15. Bij voorkeur wordt de aanleg van de sifon gelijktijdig met de verbreding van de A15 uitgevoerd. Het is nog niet bekend of de planning van beide projecten samenvalt.

Kunt u iets zeggen over de verkeershinder die we kunnen verwachten op de Parallelweg?

Antwoord: op dit moment is dat nog moeilijk in te schatten. De wijze van afvoer van bijvoorbeeld de vrijkomende grond heeft hier grote invloed op. Het transporteren van grond met een vrachtauto levert bijvoorbeeld meer hinder op dan het verpompen van grond (samen met water) door buizen. Het verpompen van grond is echter niet altijd mogelijk, bijvoorbeeld als de afzet locatie niet in de buurt ligt. Voor de bouw van de kunstwerken moet er ook over de Parallelweg gereden worden. Ook de bouw van het kunstwerk in de Parallelweg zal hinder veroorzaken. We gaan met Rijkswaterstaat bespreken of het mogelijk is om een tijdelijke afslag van de A15 te maken voor het bouwverkeer. Een tijdelijke afslag van de A15 betekent dat er minder bouwverkeer van de lokale wegen gebruik hoeft te maken.

Is het onderzoek naar het Natuurnetwerk Nederland (NNN) percelen nodig geweest als de natuur toch behouden moet blijven?

Antwoord: het beleid van de provincie is dat de NNN-percelen moeten worden ontzien als er reële alternatieven zijn voor een ander boezem tracé. Stel dat de uitkomst is dat er geen reële alternatieven zijn dan weten we uit het onderzoek welke natuurwaarden er aanwezig zijn. Op basis hiervan kan worden bepaald wat er aan natuurwaarden gecompenseerd moet worden bij het raken of doorsnijden van de NNN-percelen. Een boezem direct naast de NNN-percelen kan overigens ook effect hebben op natuurwaarden. Daarom is het belangrijk dat de natuurwaarden in beeld zijn gebracht.

Kan er aandacht zijn voor nieuwe wandelpaden?

Antwoord: Vanuit de gemeente is de meekoppelkans ingebracht om rondom de boezem een wandelpad toe te voegen bijvoorbeeld over de kade of over nieuwe onderhoudspaden. De haalbaarheid daarvan wordt in de volgende fase verder onderzocht. Hier is ook aandacht voor woonkwaliteit van bewoners nabij zo'n nieuwe wandelroute.

Gestelde vragen tijdens de deelsessie Zuid (A15 – Merwede)

Er wordt aandacht gevraagd voor de aansluiting van de Kanaaldijk-Noord op de Rivierdijk. Dit is een onveilige situatie en te smal voor vrachtwagens. De aansluiting is nu 45 gr. en zou beter worden als dat 90 gr is. De brug voor het Kolffgemaal is tevens onveilig. Daar moet iets aan gebeuren. De wens is om parkeerplaatsen toe te voegen ten behoeve van de jachthaven.

Antwoord: Deze wensen zijn bij het waterschap bekend. De precieze aanpassingen die nodig zijn voor de toegang tot het gemaal vanaf de rivierdijk worden in de volgende fase onderzocht. Ook is de wens bekend om extra parkeermogelijkheden. In de volgende fase is aandacht om eventueel werk met werk te maken en extra parkeerplaatsen te realiseren, dit ook met aandacht voor de woonkwaliteit van huidige bewoners en de veiligheid van de fietsers.

De variant kort (gemaal) is in het groen verwerkt. Kan variant lang ook niet geïntegreerd worden in het landschap?

Antwoord: Bij alternatief kort is ervoor gekozen om deze als het ware in het dijklichaam te schuiven. Een soortgelijke oplossing voor variant lang is op die locatie niet voor de hand liggend, omdat deze boven maaiveld uitsteekt. Hier is de insteek om deze landschappelijk in te passen met aandacht voor beplanting. Ook volgt nog een architectonische opgave voor het gebouw.

Er liggen in de haven voor de uitstroom veel pontons. Heeft dit invloed op het gemaal?

Antwoord: in technische zin heeft dat beperkt invloed op het gemaal. Het kost wat meer energie om het water weg te krijgen.

Tot welk punt is scheepvaart toegestaan op de nieuwe boezem?

Antwoord: er is slechts recreatievaart mogelijk op de nieuwe boezem tussen de Giessen en het spoor. De kruisingen met de A15 en het spoor/Parallelweg zijn niet bevaarbaar.

Wat zijn de extra energiekosten voor variant lang (gemaal)?

Antwoord: dit is ongeveer 25.000 kWh. De jaarlijkse extra kosten liggen daarmee tussen de € 6.000 en € 9.000.

Kan de dieselgenerator van de inlaatpomp van het Kolffgemaal ingepast worden in de nieuwe omgeving (bijv. verdiept geplaatst) om de geluidsoverlast te verminderen?

Antwoord: in de volgende fase wordt bekeken of de inlaatpomp elektrisch kan worden aangedreven aangezien er ook een nieuwe elektriciteitsaansluiting voor het nieuwe gemaal gerealiseerd moet worden.

Er wordt aandacht gevraagd voor de stroming bij de uitstroom in relatie tot de schutsluis.

Antwoord: in de volgende fase wordt nader onderzocht wat de verwachte stromingen zijn en of aanvullende maatregelen moeten worden getroffen voor (recreatie)vaart van en naar de recreatiesluis.

Wat is het aantal draaiuren van het nieuwe gemaal?

Antwoord: dit is nu nog moeilijk in te schatten. Het algemeen gemiddelde voor gemalen is ca. 900 uur/jaar. Een en ander is ook afhankelijk van gewenst peilbeheer: soms is het beter om lang te malen met een kleiner debiet dan kort met een groot debiet.

Wat voor pomptype wordt toegepast?

Antwoord: waarschijnlijk wordt dit een betonnen slakkenhuis pomp (visveilig).

Wordt natuur gecompenseerd?

Antwoord: Ja. In de planuitwerking wordt de natuurcompensatie opgave in beeld gebracht, bijvoorbeeld de compensatie van houtopstanden die gekapt worden. En als we NNN-gebied raken zullen we dat ook moeten compenseren.

Bewoners vragen of de route van het bouwverkeer al bekend is? Via Rivierdijk of via (tijdelijke) afrit A15? Men vraagt ook aandacht om overlast van bouwverkeer te voorkomen.

Antwoord: in de planuitwerking wordt nader onderzoek gedaan over de bouwlogistiek en worden eisen meegegeven voor de realisatiefase ook gelet op bouw hinder. In deze fase wordt ook met Rijkswaterstaat verkend welke mogelijkheden er zijn vanuit de A15.

Bewoner geeft aan zeer tevreden te zijn over de communicatie in dit project.

Antwoord: Hartelijk dank.

Bewoner geeft aan dat Tracé B over zijn land (ten zuidoosten van de sifon) gaat. Tracé A niet. Is bij tracé A toch zijn land benodigd?

Antwoord: Om het sifon onder de A15 te bouwen is er ook werkruimte langs de boezem en de A15 nodig. In de volgende fase wordt dit verder in beeld gebracht. Het is daarom nu nog niet te zeggen of uw gronden wel of niet tijdelijk nodig zijn tijdens de bouw fase.

Waarom staat tracé C er veel slechter op ten opzichte van natuur dan de andere tracés?

Antwoord: Tracé C1 raakt het grootste areaal van het NNN-gebied en doorsnijdt het ook nog eens.

Wat is de meerwaarde van NNN-gebied?

Antwoord: het natuurgebied is door de provincie aangeduid als natuurnetwerk Nederland. Daarmee heeft het een beschermde status die niet zomaar mag worden aangetast.

Wat weegt zwaarder bij de gemaalkeuze, kosten of landschappelijke inpassing?

Antwoord: deze weging tussen cultuurhistorische/landschappelijke waarde en kosten wordt aan de bestuurlijke begeleidingsgroep en het bestuur van het waterschap voorgelegd.

Hoe hoog wordt bij gemaal-kort de wand tussen Kanaal van Steenenhoek en de nieuwe boezem?

Antwoord: de wand is de kering van het Kanaal van Steenenhoek en scheiding tussen de nieuwe boezem. Daarmee wordt deze even hoog als de kade van het Kanaal van Steenenhoek.

Wat is de juridische status van de omgevingsvisie?

Antwoord: Met de komst van de nieuwe Omgevingswet gaat de gemeente een omgevingsvisie voor de lange termijn opstellen voor haar hele gemeente. Het bestemmingsplan heet onder de nieuwe Omgevingswet een omgevingsplan. Het waterschap maakt voor het project een projectbesluit dat direct in het omgevingsplan (nu dus bestemmingsplan) wordt overgenomen.

Bewoner merkt op dat de variant kort beter in de omgeving past dan lang.